

W brzuchu bestii

Agnieszka Mróz

Grudzień 2020: trzygodzinna blokada bramy Amazona pod Wrocławiem powoduje, że dziesiątki tirów nie wyjeżdżają na czas. **Listopad 2020:** setka operatorów wózków widłowych gromadzi się w jednym miejscu w magazynie i protestuje przy pomocy klaksonów, skandując: „2 tysiące dla każdego!”. **Marzec 2020:** tysiące pracowników Amazona z Polski, USA, Niemiec i Francji składają podpisy pod petycją, domagając się większych środków ochronnych. **Czerwiec 2019:** 5 tysięcy pracowników w Polsce głosuje za strajkiem w referendum strajkowym. **Kwiecień 2018:** tłum demonstruje w Berlinie, gdy Jeff Bezos odbiera nagrodę za „wizjonerski model biznesu”. **Październik 2018:** związki zawodowe doprowadzają do zawieszenia drakońskiego systemu norm. **Kwiecień 2017:** w Poznaniu odbywa się Międzynarodowe Spotkanie Pracowników Amazona z pięciu krajów. **Marzec 2016:** pikiet pod biurem agencji Adecco, z której usług korzysta Amazon, przeciwko niestabilności pracy i umowom śmieciowym. **Czerwiec 2015:** w proteście przeciwko przymusowym nadgodzinom (11,5-godzinnej zmianie) w czasie, gdy trwa strajk w Amazonie w Niemczech, setka pickerów spowalnia pracę, pickując jeden produkt zamiast kilku, co prowadzi do paraliżu działu wysyłki. **Grudzień 2014:** o 5 rano na parkingu przed magazynem Amazona w Sadach kilkunastu pracowników magazynowych głosuje za powstaniem związku zawodowego Inicjatywa Pracownicza.

W grudniu 2020 r. umiera nagle i o wiele za wcześnie **Christian Krähling**, pracownik magazynu Amazona w Bad Hersfeld (niedaleko Frankfurtu), współzałożyciel **Amazon Workers International**, bezkompromisowy działacz związkowy Ver.di. To wielka strata dla globalnego ruchu pracowników i pracownic Amazona. Jeszcze w **Czarny Piątek**, 27 listopada, piketował przed magazynem z banerem **#MakeAmazonPay**, kilka dni przed śmiercią ulepił przed wejściem do Amazona bałwana, którego ubrał w kamizelkę związkową, **planował wydanie międzynarodowej gazety, pisanej przez pracowników do pracowników, z różnych krajów, ponad podziałami**. Mówił: „Muszę przyznać, że gdy w 2011 r. w Bad Hersfeld zaczęliśmy organizować się z grupą 15-20 osób, nawet nie marzyliśmy o tym, że będziemy w punkcie, w którym się obecnie znajdujemy. **Dzisiaj mamy ogromną, aktywną sieć:** zorganizowanych pracowników Amazona, związków zawodowych, sympatyków, dziennikarzy, a także artystów z całego świata, którzy działają z dużym zaangażowaniem”¹.

To **dzięki tej sieci, której elementem jest również wystawa Tytusa Szabelskiego**, o Amazonie staje się głośno. Zainteresowanie wzrasta szczególnie w 2020 r., gdy wlicza się nas – zatrudnionych w logistyce – do grupy **kluczowych pracowników**. Opinia publiczna odkrywa, że paczek nie pakują jednak roboty ani nie wysyłają ich drony, tylko setki tysięcy zgrupowanych w olbrzymich halach logistycznych osób, którzy kontynuują pracę mimo koronawirusa. Rozładowują tiry, rozpakowują palety, przeliczają kartony, pchają wózki, rozkładają produkty na regałach, pakują przesyłki. Dave Clark, prawa ręka Jeffa Bezosa, założyciela Amazon i najbogatszego człowieka na ziemi, 16 grudnia

¹ Wywiad z Christianem Krählingiem: *Common Strategy to Gain Power and Think Bigger*, TSS Journal – Strike the Giant! Transnational Organization against Amazon, PDF: https://www.transnational-strike.info/wp-content/uploads/Strike-the-Giant_TSS-Journal.pdf

2020 r. w otwartym liście do amerykańskich instytucji domaga się wcześniejszych szczepień dla – jak sam pisze – bohaterów. **Upadają neoliberalne mity o odejściu do lamusa dużych zakładów pracy i figury pracownika fizycznego.**

Tytus Szabelski pyta: „Jak wspierać osoby walczące o prawa pracownicze i — w szerszej perspektywie – równość i sprawiedliwość społeczną?”. **Jako zorganizowana część świata pracy,** odpowiadamy, że **nie pomagają nam mówienie o Amazonie wyłącznie jako o symbolu cyfrowego wyzysku, a o pracownikach jako o współczesnych niewolnikach.** Potrzebujemy czegoś przeciwnego: **rozpoznania siły, która tkwi w olbrzymiej załodze Amazona i wsparcia** dla mającego miejsce w różnych częściach świata **organizowania się wewnątrz magazynów.** Jesteśmy przekonani, że wszystkie debaty o zagrożeniach ze strony digitalizacji, bezosobowych algorytmów, nowych inwigilujących technologii, dominacji Amazona w sektorze e-commerce, praktyk związanych z unikaniem płacenia podatków, rozrastającego się na inne branże monopolu itd. – jeśli nie będą zarazem dostrzegać **potencjału i strategicznej roli pracowników Amazona** – nie doprowadzą nas do bardziej sprawiedliwego świata.

Pracownicy Amazona działają wspólnie, ponad granicami, w magazynach w Polsce, Niemczech, USA, Hiszpanii, Włoszech, Francji i nie tylko: strajkują, pikietują, spowalniają pracę, zbierają podpisy pod petycjami, wspierają się na co dzień, walczą o sprawiedliwość na salach sądowych. W ramach **Amazon Workers International** dostrzegają wspólny interes na przekór różnicom między nimi w zakresie zarobków, bonusów, tempa pracy czy innym normom prawnym, w ramach których zrzeszają się w różnych krajach, np. różnicy w prawie do strajku. Szukają wspólnego ponadnarodowego łącznika dla lokalnych walk, prowadzonych w magazynach logistycznych rozsianych po całym świecie. **Pracownicy i pracownice z Polski są częścią tej inicjatywy.** Od 2014 r. zrzeszamy się w oddolnym, bojowym związku zawodowym Inicjatywa Pracownicza. Należy do niego obecnie ponad 700 osób z okolic Szczecina, Poznania, Wrocławia, Łodzi, Legnicy i Sosnowca.

Sądzymy, że magazyny Amazona to **kluczowe pole do działania,** którego rezultaty nie tylko poprawią naszą sytuację, ale też wpłyną na ogólne relacje między biznesem a światem pracy, dzisiaj i w przyszłości. Stąd jest to **fascynujące wyzwanie.** Amazon ma coraz większe znaczenie dla globalnej akumulacji kapitału, a **rola pracowników i pracownic w Europie Środkowej** jest dla tego procesu niebagatelna. Można powiedzieć, że sama firma otworzyła przed nami nowe możliwości, stając się bazą dla prawdziwie międzynarodowego ruchu, który buduje się w oparciu o siłę wynikającą ze strategicznego usytuowania. **Ten ruch potrzebuje wielu osób, które chciałyby być na pierwszej linii frontu.**

Co możesz zrobić? Zatrudnij się w Amazonie, by budować oddolny ruch pracowniczy. Kryzys pandemii ujawnił naszą siłę przetargową i musimy wykorzystać ten moment. Gdy w innych sektorach zwalnia się pracowników, Amazon nazywa nas bohaterami i zatrudnia armię ludzi na całym świecie – w Polsce 18 tys. osób pracuje bezpośrednio i kolejne kilkanaście tysięcy przez agencje pracy. Nie udało się nas zastąpić robotami ani przenieść magazynów poza Europę, ponieważ nasza praca musi być wykonywana lokalnie, w pobliżu głównych skupisk ludności. **To dobra okazja, aby włączyć się w działania w samym brzuchu bestii.**

Aby zatrudnić się w magazynie Amazona **wystarczy jeden telefon** do agencji pracy tymczasowej (Adecco lub Randstad), a rekrutacja odbywa się zdalnie. Zasięg terytorialny darmowych, zakładowych autobusów obejmuje niemal całą zachodnią i centralną Polskę. **Nie będzie łatwo:** dostaniecie na początek agencyjną umowę na miesiąc, a jeśli zachorujecie lub będziecie pracować zbyt wolno, nie dadzą Wam kolejnej. To spory fizyczny wysiłek, na 10,5-godzinnych zmianach, 4 dni w tygodniu (lub 2 dni na pół etatu), również nocą. Z doświadczenia wiemy jednak, że **praca w Amazonie (choćby przez kilka miesięcy) i zarazem organizowanie się w tak dużym zakładzie, przełamywanie podziałów i budowanie relacji z kolegami i koleżankami, których najpewniej nigdy nie mielibyście okazji spotkać – to otwierające oczy i zmieniające perspektywę doświadczenie.**

Możesz też wspierać nas z zewnątrz, ale pamiętaj, że **załoga Amazona nie potrzebuje litości**, tylko **wzmocnienia prowadzonych już lokalnych i globalnych inicjatyw**. Może być to zasilenie funduszu strajkowego, fizyczna obecność na blokadach i protestach, pomoc w drukowaniu i rozdawaniu ulotek, działania medialne i artystyczne nastawione na sprawczość pracowników, wreszcie organizowanie się w innych miejscach pracy i wymiana doświadczeń z tym związanych.

Jak podkreślał **Christian Krähling**, który wielokrotnie był w Poznaniu – gdy zaczynał 10 lat temu działać w Niemczech w niewielkiej pracowniczej grupie, nie marzył o aktywnej, zaangażowanej, ponadnarodowej sieci, którą dzisiaj mamy. Będziemy tę sieć poszerzać i rozwijać po to, aby **wygrać z gigantem**. Skontaktuj się z nami, a **pomożemy Tobie znaleźć się tam, gdzie toczy się walka**.
OZZ Inicjatywa Pracownicza tel. 736 850 536 / ipamazon@wp.pl / www.ozzip.pl.